

Παραδείγματα ἐσωτερικῆς ἐρμηνείας τοῦ Χριστιανισμοῦ

τοῦ Πρωτοπρ. Κυριακοῦ Τσουροῦ
Γραμματέως τῆς Σ.Ε. ἐπὶ τῶν αἰρέσεων

α. Ὁρισμός καί χαρακτηριστικά τοῦ Ἐσωτερισμοῦ

Κατὰ τὴν «Ἐγκυκλοπαίδεια Ἐσωτερισμοῦ καί Ἀποκρύφου Γνώσεως», Ἐσωτερισμός «εἶναι ἡ μελέτη καὶ ἡ ἐπίδοσις εἰς κάτι πού εἶναι κλειστόν διὰ τὸν πολὺν κόσμον. Ἡ περιοχὴ τοῦ Ἐσωτερισμοῦ, εἶναι προωρισμένη δι' ὀλίγους ἐκλεκτούς, διὰ τοὺς ἐπιδιώκοντας τὴν Γνώσιν καὶ τὴν Λύτρωσιν ἀπὸ τῶν πεπερασμένων ὁρίων τῆς ὕλης»¹.

Ἀπὸ τὸν ὁρισμὸ αὐτὸ προκύπτει ὅτι, οἱ διδασκαλίες καὶ οἱ δοξασίες τοῦ Ἐσωτερισμοῦ ἀπευθύνονται ἐπιλεκτικὰ σὲ ἓνα στενὸ κύκλο «ἐκλεκτῶν» μέ στόχο τὴ «Λύτρωσιν» τοῦ «μύστη» ἀπὸ τὰ «πεπερασμένα ὄρια τῆς ὕλης», μέ τὴν μετάδοσιν σ' αὐτόν «κρυφῆς» γιὰ τοὺς πολλοὺς «Γνώσης». Ἡ ἀπόκτηση τῆς «κρυφῆς γνώσης» ἀποτελεῖ τὴ μόνη «σωστικὴ συνταγή», πού ὁδηγεῖ στὴ «μυστικὴν ἔκστασιν»². Στούς τρόπους μεταδόσεως αὐτῆς τῆς «κρυφῆς γνώσης» ἐντάσσεται καὶ ἡ ἀπόκρυφη ἢ ἐσωτερικὴ ἐρμηνεία τῶν χριστιανικῶν κειμένων καὶ τῶν γεγονότων, πού αὐτὰ ἐμπεριέχουν.

Στὴν ἴδια Ἐγκυκλοπαίδεια γίνεται διάκριση τοῦ Ἐσωτερισμοῦ ἀπὸ τὴ Μαγεία καὶ τὸν Ἀποκρυφισμό, ἂν καὶ ἐπισημαίνεται ὅτι «καὶ ἡ μία καὶ ὁ ἄλλος ἀπορρέουν κατ' εὐθειᾶν γραμμὴν ἀπὸ τὸν παραδοσιακὸν Ἐσωτερισμόν» καὶ ὅτι «καὶ οἱ δύο χρησιμοποιοῦν σύμβολα κοινὰ εἰς τὸν Ἐσωτερισμόν»³. Γιὰ τὸν Ἐσωτερισμό, ὑποστηρίζεται, ἀκόμη, ὅτι ἔχει «πολλὰ κοινὰ σημεῖα» μέ τὸν Μυστικισμό καὶ ὅτι «πολλάκις εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Παραδόσεως ὑπῆρξαν περιπτώσεις μυστῶν ἀχθέντων εἰς τὴν μυστικὴν ἔκστασιν (π.χ. ὁ L. Claude de Saint Martin) ὅπως καὶ μυστικῶν οἱ ὅποιοι κατὰ τὴν ἀνοδικὴν πορείαν εἰς τοὺς πνευματικούς κόσμους ἐτέθησαν εἰς ἐπαφήν μέ κοσμολογικὰ σύμβολα καὶ ἐτράπησαν εἰς τὴν ἐρμηνείαν των (Ἁγία Χελενγκάρδη τοῦ Bingen)»⁴.

Κατὰ τοὺς ἐσωτεριστές, ἡ λεγομένη «ἐσωτερικὴ Παράδοσις», δηλαδή ὁ Ἐσωτερισμός, καίτοι εἶναι μία, ἐντούτοις, «ἀναλόγως τῶν περιοχῶν τῆς Γῆς, τῆς ἰδιοσυγκρασίας τῶν λαῶν καὶ τῶν θρησκειῶν αἱ ὁποῖαι ἔχουν μεταφνευθῆ εἰς

---

¹ Πέτρο. Γράβιγγερ, Ἐγκυκλοπαίδεια Ἐσωτερισμοῦ καὶ Ἀποκρύφου Γνώσεως, τόμ. Α', σ. 7: Ἐτυμολογικά, ὑποστηρίζεται, ὁ ὅρος «Ἐσωτερισμός» «προέρχεται ἐκ τῆς λέξεως "ἐσωτερικός" ἢ ἐκ τοῦ ρήματος "εἶσω-θέω", εἰσέρχομαι εἰς τὸ ἐσωτερικόν ἑνός ζητήματος, εἰς τὸ κεκρυμμένον, εἰς ἐκεῖνο πού δέν εἰσέρχεται ὁ καθένας».

² Αὐτόθι, σ. 8.

³ Αὐτόθι, σ. 7.

⁴ Αὐτόθι, σ. 7.

αυτούς», έχει ποικίλους τύπους. Έτσι, ο Έσωτερισμός διακρίνεται σε «χριστιανικόν, έβραϊκόν, μουσουλμανικόν, βουδδιστικόν» κ.λπ.⁵

Πρέπει, επίσης, να επισημάνουμε ότι στον Έσωτερισμό τὰ σύμβολα κατέχουν κεντρική θέση σε κάθε διδασκαλία και αποτελούν τὰ «κλειδιά» κάθε έρμηνείας. Ακόμη και τὰ αναμφισβήτητα ιστορικά πρόσωπα και γεγονότα ή τὰ φυσικά φαινόμενα, έκλαμβάνονται ως σύμβολα και έρμηνεύονται αλληγορικά, ως ύποκρύπτοντα τή «μυστική» και «κεκρυμμένη» γιά τούς πολλούς «γνώση». Καίτοι ο Έσωτερισμός επιδιώκει να διαφυλάξει μυστική τήν έρμηνεία τών συμβόλων, εν τούτοις, όπως υποστηρίζεται στην έσωτερικη Έγκυκλοπαίδεια, πολλές «μυστικές διδασκαλίες» είδαν τό φώς τής δημοσιότητας σε έντυπα. Όμως, «Τό αληθές μυστικόν, τό πραγματικόν απόρρητον τής μύσεως δέν έκοινοποιήθη διότι εκ φύσεως είναι αδιάβλητον και μή κοινοποιήσιμον»⁶.

Στήν Ελλάδα, οί πίο γνωστοί εκπρόσωποι του Έσωτερισμού είναι ο δάσκαλος τής «Παγκόσμιας Λευκής Αδελφότητας» Omraam Mikhaël Aïvanhον, ο «μεσσίας» του «Έσωτερικού Χριστιανισμού» Διονύσης Δώριζας, ο «δάσκαλος» του Όμακοείου Νικόλας Μαργιωρής, ο μαθητής του Γεωργίου Γκουρτζιέφ Πήτερ Ούσπένσκυ, ο Μπόρις Μουράγιεφ, ο «διδάσκαλος τών Ένδον» Στυλιανός Άττεσλής του Στροβόλου-Κύπρου κ.ά. Επίσης, κυκλοφορούν διάφορα βασικά έσωτερικά κείμενα τών Πέτρου Γράβιγγερ, P. Guenon και F. Schuon, «Η Έγκυκλοπαίδεια Έσωτερισμού και αποκρύφου γνώσεως», σε έξι τόμους, καθώς και περιοδικά, μεταξύ τών οποίων τό πίο πρόσφατο «Σφίγγα» (Έφημερίδα έσωτερισμού, αποκρυφισμού και αστρολογίας).

Στή συνέχεια θά παρουσιάσουμε μερικά έσωτερικά κείμενα, μέσα από τὰ όποια γίνεται φανερή ή «έσωτερικη» ή «μυστική» έρμηνεία κειμένων και γεγονότων του Χριστιανισμού.

β. Θεωρητική βάση του Έσωτερισμού

Προτού όμως προχωρήσουμε, πρέπει να επισημάνουμε ότι ή έφαρμογή τής έσωτερικης έρμηνείας στα κείμενα του Χριστιανισμού στηρίζεται στην περί Θεού, κόσμου και ανθρώπου θεοσοφική αντίληψη τής «Νέας Έποχής». Όπως σε κάθε αποκρυφιστική ομάδα τής «Νέας Έποχής», έτσι και στον Έσωτερισμό, ο «θεός», ο κόσμος και ο άνθρωπος εντάσσονται στο απόλυτο και απόρροπο «Έν» και είναι «όμοούσιοι» μέ αυτό. Επίσης, ο «Χριστός» δέν είναι ο ιστορικός Ίησους Χριστός τών Εύαγγελίων, αλλά μία κατάσταση («χριστική»), στην όποια πολλές έξελιγμένες ανθρώπινες ένσαρκώσεις έφθασαν στο παρελθόν αλλά και σήμερα ζούν ένσαρκωμένες μεταξύ μας.

Έπειδή τὰ έσωτερικά κείμενα που θά παρουσιάσουμε στή συνέχεια αναφέρονται στην έρμηνεία τών λόγων του Ίησού Χριστού, θεωρούμε χρήσιμο

⁵ Αυτόθι, σ. 10.

⁶ Αυτόθι, σ. 9.

νά μεταφέρουμε ἐδῶ, πολύ ἐπιγραμματικά, τήν ἐσωτεριστική περί Χριστοῦ ἀντίληψη.

Ἡ ἐσωτεριστική Ἐγκυκλοπαίδεια, στά λήμματα «Ἰησοῦς» καί «Χριστός», γράφει: «Ὁ Χριστός τοῦ Ἐσωτερισμοῦ διαφέρει κάπως (sic) τοῦ Χριστοῦ τῶν θρησκευτικῶν δογμάτων. Εἰς τήν ἐσωτερικήν θεοδικίαν, ὁ Χριστός καί ὁ Ἰησοῦς δέν εἶναι ἀδιαχώριστοι, δέν εἶναι ἓν καί τό αὐτό πρόσωπον»⁷. Κατηγορεῖ, μάλιστα, ἐκείνους «τούς ἐσωτερικούς κύκλους» οἱ ὅποιοι, ἐνῶ ἀπορρίπτουν τή χριστιανική πίστη περί τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐν τούτοις, χρησιμοποιοῦν, ὅπως γράφει, τό ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ «διά νά προκληθῆ ἡ ἐντύπωσις ὅτι ἡ διδομένη διδασκαλία εἶναι χριστιανική καί δέν εὔρηται εἰς ἀντίφασιν πρός τόν Χριστιανισμόν»⁸.

Ὁ ἐσωτεριστής Αἰβανχώφ διαμαρτύρεται γιατί «οἱ χριστιανοί ὅλα τά συγγέουν καί λένε "Ἰησοῦς" ἢ "Χριστός" χωρίς νά κάνουν ἀπολύτως καμία διάκριση. Ὁ Ἰησοῦς ἦταν ὁ ἄνθρωπος, ὁ ἄνθρωπος πού ἔζησε στήν Παλαιστίνη σέ μιᾶ ὀρισμένη ἐποχή, καί ὁ Χριστός εἶναι ἡ θεία ἀρχή πού ὁ Ἰησοῦς δέχθηκε μέσα του καί πού ἐκδηλωνόταν μέσα ἀπό αὐτόν»⁹. Ὁ ἴδιος διαπιστώνει ὅτι «πολύ λίγοι πιστεύουν ὅτι ὁ Ἰησοῦς δίδαξε τούς μαθητές Του τίς οὐσιώδεις ἐπιστήμες: τήν ἀλλημεία, τά κάββαλα, τήν ἀστρολογία καί τή μαγεία»¹⁰. Ὁ «Χριστός» λοιπόν τοῦ Ἐσωτερισμοῦ δέν εἶναι ὁ ἱστορικός Ἰησοῦς Χριστός. «Χριστός» μπορεῖ νά εἶναι ἓνας σύγχρονος «φωτισμένος» ἄνθρωπος.

Σύμφωνα μέ τήν ἐσωτεριστική ἀντίληψη, ὁ «δάσκαλος» τοῦ «Ἑλληνικοῦ Κέντρου Ἐσωτερικοῦ Χριστιανισμοῦ» Διον. Δώριζας, στίς 13.12.1982, ἀνακοίνωνε στούς μαθητές του ὅτι «Σήμερα εἶναι ἡ τελευταία φορά, πού σᾶς ἐμφανίζομαι μέ τό ὄνομα, πού μέχρι τώρα ἤμουνα γνωστός σέ σᾶς. Μέ ὀνομάζατε καί Πυθαγόρα καί οὐτχούμι καί ὄντως ἤμουν. Ἀπό τώρα σᾶς ἀνακοινῶν ὅτι ἡ Νέα μου Ὀνομασία, ὁ νέος τίτλος εἶναι Χριστός, καθ' ὅτι ἓνα μέ Ἐκεῖνον ἔχω καταστει... Εἶμαι ὁ Λόγος-Χριστός»¹¹. Καί στίς 5.3.1983, ἐπανελάμβανε: «Εἶμαι ὁ Ἰωάννης, γιά νά σᾶς βοηθήσω· ὁ οσμικός Ἀγγελιοφόρος τῆς Νέας οσμικῆς Περιόδου τῆς Δευτέρας Παρουσίας καί εἶμαι καί ὁ Υἱός-Λόγος-Χριστός τῆς Νέας Παγκοσμίου κινήσεως τῆς περιστροφῆς τῶν πνευμάτων τῆς ἀνθρωπότητος, πού κυλῖεται στό βουρκο τῆς ἄγνοιας... Εἶμαι τό Ἄπειρο Μηδέν... Ἐγώ Εἶμι, μόνο Ἐγώ...»¹². Μέ αὐτή τήν ιδιότητα ἀπευθυνόταν σέ κάθε ὀπαδό του παροτρύνοντάς τον: « αλειῖσαι νά συνειδητοποιήσεις τήν ἐνότητά σου μέ τόν Λόγο Χριστό. αλειῖσαι νά φανερώσεις Ἐμένα. Μήν χάνεις τόν χρόνο σου ἐντρυφώντας σέ περασμένες Διδασκαλίες, πού ἔχουν λήξει»¹³.

⁷ Ἐσωτερική Ἐγκυκλοπαίδεια, τόμ. ΣΤ', 364.

⁸ Αὐτόθι, τόμ. Γ', σ. 233.

⁹ Ο.Μ. Αἰβανήον, *Ἡ ἀγνωστη διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ*, σ. 156.

¹⁰ Τοῦ ἴδιου, *Ἡ πνευματική ἀλλημεία*, Ἄν δέν πεθάνετε δέν θά ζήσετε, σ. 21.

¹¹ Γέροντα Ἰωάννη, *Γεροντικόν - Μόνον διά Γέροντας, Πνευματικές Σχολές, Ὁμιλίες - Ὁδηγίες - Προσευχές*, (πολυγραφημένο κείμενο), σσ. 2-3.

¹² Αὐτόθι, σ. 128.

¹³ Δ. Δώριζας, *Ἡ θέωση τοῦ ἀνθρώπου*, κεφ. 19ο, αλειῖσαι νά γίνεις Χριστός, σ. 198.

Σέ ἄλλη περίπτωση, «ἀποκαλύπτει» στούς ὁπαδούς του: «Ὁ Λόγος Μητέρα σᾶς μιλάει, Ἀγαπημένοι μου. Γνωρίζετε ποιός εἶναι ὁ Λόγος Μητέρα; Γνωρίζετε, ὅτι, ὅταν ἐπικαλεῖσθε τήν Παναγία, ἐπικαλεῖσθε τόν ἴδιο τό Λόγο; Αὐτό, μέχρι σήμερα δέν ἔχει γίνει φανερό στήν ἀνθρωπότητα. Δηλαδή, ὅτι ὁ Λόγος Ἰησοῦς καί ἡ Θεοτόκος Μαρία ἦταν ἓνα καί τό αὐτό, ὁ ἴδιος ὁ Λόγος, ὁ ὁποῖος γιά τίς ἀνάγκες τῆς γῆς, γιά τή βοήθεια τοῦ Ἀνθρώπου, ἐνανθρωπίστηκε μέσα σέ δύο σκηνώματα, σέ δύο μορφές, τοῦ ἀνδρός Ἰησοῦ καί τῆς γυναικός Μαρίας, ὥστε ὁ Ἀνθρωπος μόλις συνειδητοποιοῦσε τήν ἀπλετη Δωρεά, τήν ἀπλετη παροχή τῆς Χάρης, πού ἀπό τό Λόγο Χριστό τοῦ παραχωρήθηκε, νά μπορούσε νά ταυτισεῖ μέ τό μορφοποιημένο Θεό καί κατόπιν νά ἐνωθεῖ μέ τόν Πατέρα διά μέσον τοῦ Λόγου Χριστοῦ»¹⁴. Καί σέ ἄλλο σημεῖο ἔγραφε: «Ἀγαπημένε Πατέρα, Ἐγώ, ὁ Δάσκαλος (ἐννοεῖται Ἰωάννης) - Λόγος - Μητέρα - Χριστός, στό Ὄνομά Σου εὐλογῶ τούς τρεῖς ἄρτους καί τούς ἐνώνω μέ τήν Τριαδική Σου Παρουσία...»¹⁵.

Ὅπως διαβάζουμε σέ ἄλλο ἐσωτερικτικό κείμενο, «ὁ Ἰησοῦς θά ἀποκαλύψει πῶς κάθε ἄνθρωπος εἶναι ἐν δυνάμει Χριστός, φανερώνοντας τήν Υἱότητα-Χριστότητα, ὡς ιδιότητα τῆς ψυχῆς μας, καί πῶς τά ἔργα τοῦ Υἱοῦ εἶναι τά ἔργα τῆς Χριστικῆς Δύναμης πού ἐνυπάρχει μέσα μας»¹⁶.

Ἀνάλογη μέ τίς ἀντιλήψεις αὐτές εἶναι καί ἡ ἐρμηνεία πού δίδεται ἀπό τόν Ἐσωτερισμό στά εὐαγγελικά κείμενα, στά γεγονότα τῆς ζωῆς καί στίς διδασκαλίες τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Κατά τήν ἐσωτερικτική ἀντίληψη, τά χριστιανικά κείμενα δέν πρέπει νά ἐρμηνεύονται «ἱστορικῶς, φιλολογικῶς καί φιλοσοφικῶς», ὅπως συμβαίνει στούς χριστιανούς. «Τά ἱερά (χριστιανικά) κείμενα δέν εἶναι ἀπλῶς ἱστορικά κειμήλια», καθ' ὅσον «ὑπό τό ἐξωτερικόν γράμμα ὑποκρύπτονται ἔννοιαι βαθύταται, συμβολικαί ἐκφράσεις ἐνέχουσαι δυναμικότητα καί ζωτικότητα, συντελοῦσαν εἰς τήν πνευματικὴν ἐξύψωσιν τοῦ ἀνθρώπου καί ἀποκατάστασιν αὐτοῦ εἰς τήν τάξιν τοῦ ἀγνοῦ πνεύματος. Αἱ ἀλληγορίαι τῶν Εὐαγγελίων καί τῆς Ἀποκαλύψεως, ἡ συμβολικὴ τῶν ὕμνων τῆς καθ' ἡμᾶς ἐκκλησίας (sic), ὁ συμβολισμός τῆς θείας λειτουργίας καί τῶν ἑπτὰ μυστηρίων, δέν θά εἶχον λόγον ὑπάρξεως ἐάν ἐπρόκειτο ἀπλῶς περί διαπλάσεως ἀτόμων ἠθικῶν καί καλοπροαιρέτων»¹⁷.

Ὁ Ο.Μ. Αἰβανηον, ὑπογραμμίζει ὅτι «Εἶναι καλό νά διαβάζει κανεὶς τά Εὐαγγέλια, πρέπει ὁμως νά ξέρει νά τά ἐμβαθύνει καί νά καταλαβαίνει τί συνέβαινε στό κεφάλι καί τήν καρδιά τοῦ Ἰησοῦ τῆ στιγμῆ πού πρόφερε ὀρισμένες

¹⁴Τοῦ ἰδίου, Προσκλητήριον θέωσης, κεφ. 17, Τό ἔργο τῆς Δευτέρας Παρουσίας ἐντός σας ζεῖ, σσ. 157-158.

¹⁵Τοῦ ἰδίου, Προσκλητήριον θέωσης, κεφ. 27, Σφραγίδα Ζωῆς, σ. 254.

¹⁶Βιολ. Παυλέα, «Ὁ ἄνθρωπος ἐν δυνάμει Χριστός», περιοδ. Ἀτραπός, τ. 5, σ. 34.

¹⁷Ἐσωτερικὴ Ἐγκυκλοπαιδεία, τόμ. ΣΤ', 357. Ἐδῶ διαπιστώνουμε τή σύγχυση, ἡ ὁποία καλλιεργεῖται ἐκ μέρους τῶν διαφόρων παραθησκευτικῶν ομάδων τῆς «Νέας Ἐποχῆς», ὡς πρὸς τή σχέση τους μέ τή χριστιανικὴ Πίστη. Ἐνῶ ἐμφοροῦνται ὑπὸ ἄκρως ἀντιχριστιανικῶν ἀντιλήψεων, ἐμφανίζονται καί ὀμιλοῦν ὡς Χριστιανοί. Φαινομενικά δέν ἀπορρίπτουν τή Ὁρθόδοξη Πίστη καί τά χριστιανικά Μυστήρια, ὁμως δίδουν σ' αὐτά διαφοροτικὸ περιεχόμενο, μέ ἀλληγορικὸ καί συμβολικὸ χαρακτήρα, πού ἀνατρέπει τή χριστιανικὴ πίστη καί διδασκαλία.

φράσεις»¹⁸. Καί, βεβαίως, ἐννοεῖται ὅτι τό «τί συνέβαινε στό κεφάλι καί τήν καρδιά τοῦ Ἰησοῦ» θά τό καθορίσει ἡ συγκεκριμένη ομάδα, ἐπιβάλλοντας συγχρόνως καί τήν δική της ἐκδοχή καί ἐρμηνεία.

γ. Ἐσωτερικὴ ἐρμηνεία χριστιανικῶν κειμένων

Ἄς δοῦμε στήν συνέχεια, ἐν συντομία, μερικά παραδείγματα ἐσωτερικῆς ἐρμηνείας εὐαγγελικῶν κειμένων. Θεωροῦμε ὡς πολύ ἀντιπροσωπευτικά, ἐν προκειμένῳ τά κείμενα τοῦ δασκάλου τῆς «Παγκόσμιας Λευκῆς Ἀδελφότητας» Omraam Mikhaël Aïvanhoh, τά ὅποια καί κυρίως θά ἐπιστρατεύσουμε.

Παράδειγμα 1ο: «Ἐάν μὴ ὁ κόκκος τοῦ σίτου πεσῶν ἐπὶ τήν γῆν ἀποθάνῃ, αὐτός μόνος μένει» (Ιω. ιβ' 24).

Σχολιάζοντας τούς λόγους αὐτούς τοῦ Κυρίου, ὁ Αἰβανχώφ, ἐρμηνεύει ἐσωτερικὰ τήν Ἀνάσταση τοῦ Λαζάρου. «Στήν πραγματικότητα», λέει, «στή φύση ὁ θάνατος δέν ὑπάρχει, αὐτό πού ὀνομάζουμε "θάνατο" δέν εἶναι παρά ἡ μετατροπή μιᾶς κατάστασης τῆς συνείδησης ἢ μιᾶς κατάστασης τῆς ὕλης. Π.χ., ἐκεῖνος πού πεθαίνει στό φυσικό ἐπίπεδο γεννιέται στό ἀστρικό ἐπίπεδο, καί ὅταν ζῆσει ἐκεῖ γιά ἓνα ὠρισμένο χρονικό διάστημα, θά πεθάνει καί θά γεννηθεῖ στό νοητικό ἐπίπεδο... καί οὕτω καθ' ἑξῆς μέχρις ὅτου διατρέξει ὅλα τά ἐπίπεδα, πρᾶγμα πού θά τόν ἐπαναφέρει στό φυσικό ἐπίπεδο ἀπ' ὅπου θά ξαναρχίσει ἓνα καινούργιο κύκλο»¹⁹.

Στό κείμενο αὐτό εἶναι ἐμφανῆς ἡ σχέση τοῦ Ἐσωτερισμοῦ μέ τόν Πνευματισμό καί τή μετενσάρκωση. Ὁ θάνατος ἐδῶ εἶναι μιᾶ ἀλλαγὴ κατάστασης-ὑπαρξης, μέσα ἀπό διάφορα δῆθεν εἶδη σωμάτων, τά ὅποια «περιβάλλεται» ἡ ψυχὴ διά σειρᾶς θανάτων καί γεννήσεων, δηλαδή μέσῳ μετενσαρκώσεων.

Σύμφωνα μέ τήν ἐκδοχὴ αὐτὴ τοῦ θανάτου, «Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶχε ἀναστήσει τόν Λάζαρο, καί τόν ἀνέστησε διότι τό αἰθερικό του σῶμα δέν εἶχε ἀκόμη διαχωριθεῖ ἀπὸ τό φυσικό του σῶμα, διαφορετικά δέν θά μπορούσε νά τόν ἀναστήσει, καί γι' αὐτό εἶχε πει: "Ὁ Λάζαρος ἔχει κοιμηθεῖ, ἀλλά ἐγὼ πηγαίνω νά τόν ξυπνήσω". Τό διπλοῦν αἰθερικό (ἐννοεῖται, σῶμα) ζωοποιεῖ καί δίνει εὐαισθησία στό φυσικό σῶμα. Ὄταν τραβᾶμε ἔξω τό διπλοῦν αἰθερικό ἀπὸ τό φυσικό σῶμα, ὅπως αὐτό γίνεται στίς πνευματιστικές συγκεντρώσεις, τό φυσικό σῶμα μπορούμε νά τό κεντήσουμε, καί νά τό χτυπήσουμε χωρίς νά νοιώθει τίποτα»²⁰.

¹⁸Ο. Μ. Αἰβανχόφ, *Ἡ ἄγνωστη διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ*, σ. 152.

¹⁹Τοῦ ἰδίου, *Ἡ πνευματικὴ ἀλλαγία, Ἄν δέν πεθάνετε, δέ θά ζήσετε*, (πολυγραφημένο κείμενο), σ. 20.

²⁰Αὐτόθι, σ. 24.

Αυτή, όμως, ή έρμηνεία, ύποστηρίζει ό Αϊβανχώφ, μπορεί νά δοθεῖ μόνον από «μύστες», οί όποιοι μπορούν νά «άνασχηματίσουν τή σκέψη του Ἰησοῦ». Καί τέτοιοι «μύστες» ύπῆρξαν οί μαθητές του Ἰησοῦ Χριστοῦ, οί όποιοι ἦταν «πολύ έξελιγμένα πνεύματα πού στίς προηγούμενες ζωές τους εἶχαν περάσει μέσα από μεγάλες Μνήσεις» καί εἶχαν διδαχθεῖ από τόν Χριστό «οὐσιώδεις έπιστήμες: τήν άλχημεία, τά κάββαλα, τήν άστρολογία καί τή μαγεία»²¹. Γι' αυτό, πρῶτοι αυτοί εἶχαν καταλάβει τό έσωτεριστικό νόημα τῶν λόγων του Ἰησοῦ.

Άλλος έσωτεριστής, ό Μπόρις Μουράβιεφ, λέει ότι ή γενική-κοινή άνάσταση «δέν εἶναι ή έπένδυση τήν ώρα τῆς Δευτέρας Παρουσίας ένός σώματος μέ δεκάδες δισεκατομμύρια ψυχῶν πού θά εἶχαν ένσαρκωθῆ μία μόνο φορά, αλλά ή ένσάρκωση στήν ἴδια γενεά, όλων τῶν ψυχῶν πού εἶναι συνδεδεμένες μέ τόν πλανήτη μας». Γι' αυτό καί ή άνάσταση εἶναι πολύ στενά συνδεδεμένη μέ τή μετενσάρκωση²².

Παράδειγμα 2ο: «Εγώ καί ό Πατήρ έν έσμέν» (Ιω. ι' 30)

Γράφει ό Αϊβανχώφ: «Δέν εἶναι εύκολο νά κατορθώσει κανείς νά συλλάβει τόν ύριο σάν άδιαχώριστο από έμας. Υπάρχουν όμως άσκήσεις πού έπιτρέπουν νά τό κατορθώσουμε». Γιά τόν Αϊβανχώφ, Θεός δέν εἶναι «άδιαχώριστος από έμας». Αυτό όμως γιά νά τό καταλάβουμε πρέπει νά περάσουμε μέσα από συγκεκριμένες «άσκήσεις» καί «τεχνικές». Όχι μόνον ό Χριστός, αλλά καί κάθε άνθρωπος εἶναι ένα μέ τόν Πατέρα. Αυτό έννοεῖται, βεβαίως, υπό τήν όλιστική περί Θεοῦ «νεοεποχίτικη» αντίληψη. Δηλαδή, ότι κάθε άνθρωπος εἶναι τμήμα καί εκδήλωση τῆς οὐσίας του υπέρτατου άπρόσωπου Ένός, του «κοσμικοῦ ὄντος», καί έχει ως σκοπό τῆς ζωῆς του νά ανακαλύψει αυτή τή «θεικότητα» του.

«Πρέπει νά καταλάβετε», λέει ό Αϊβανχώφ, «ότι υπάρχουν δύο πόλοι: έσεις ό ἴδιος, έδῶ, ή συνείδηση πού έχετε γιά τόν έαντό σας, δηλαδή τό κατώτερό σας έγώ, καί μετά τό υπέρτατό σας Έγώ γιά τό όποιο δέν έχετε άκόμη συνείδηση. Αυτό εἶναι έδῶ, ζεῖ μέσα σας καί εργάζεται, δέν ξέρετε όμως άκόμη τί κάνει, αλλά από έδῶ, κάτω, μπορείτε νά φανταστεῖτε αυτό τό υπέρτατο ὄν πού κατοικεῖ μέσα σας, πού ζητάει νά εκδηλωθεῖ μέσα από έσᾶς γιά νά γνωρίσει τόν έαντό του διά μέσου αυτής τῆς πυκνῆς ύλης πού εἶστε...μιά μέρα θά γίνει μία τέτοια θεία φώτιση, ώστε ή συνείδησή σας δέ θά έχει πιά ὄρια. Θά εἶστε στό φῶς, στή γοητεία, καί θά αισθανθεῖτε ότι εἶστε ένα μέ αυτό τό υπέρτατο ὄν: τό άνώτερό σας Έγώ...άν μάθετε νά συγχρονίζεστε, δέν υπάρχει πιά χωρισμός, αισθάνεστε ότι εἶστε ένα άλλο ὄν, καί αυτό εἶναι ό ἴδιος ό Θεός πού έρχεται νά εκδηλωθεῖ μέσα σας. Αυτό εἶναι τό νόημα τῶν λόγων του Ἰησοῦ: “Εγώ καί ό Πατήρ έν έσμέν”»²³.

²¹Αυτόθι, σ. 21.

²²Μπ. Μουράβιεφ, Γνώση, τόμ Β', Κύκλος έσωτερικός, σσ. 109-110.

²³Ο. Μ. Αϊβανχον, Η άγνωστη διδασκαλία του Χριστοῦ, σσ. 53-55. Βλ. καί Δ. Δώριζα, Προσκλητήριο θέωσης, σσ. 113, 229, 256-257.

Παράδειγμα 3ο: «Ἔσεσθε οὖν ὑμεῖς τέλειοι, ὡσπερ ὁ πατήρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς τέλειός ἐστιν» (Ματθ. ε' 48)

Ἡ τελειότητα, κατά τόν Αἰβανχώφ, δέν ἐπιτυγχάνεται σέ μιά μόνο ζωή, ἀλλά εἶναι τό «μηχανικό» καί «τεχνητό» ἀποτέλεσμα σειρᾶς μετενσαρκώσεων. Ὅταν, λοιπόν, ὁ Ἰησοῦς ἔλεγε τούς λόγους αὐτούς, λέει ὁ Αἰβανχώφ, «ὑπονοοῦσε τή μετενσάρκωση. Ἄν ὄχι, ὁ Ἰησοῦς, πού ἦταν τόσο σοφός καί φωτισμένος, πῶς θά μπορούσε νά ζητήσει ἀπό τούς ἀνθρώπους νά γίνουν τέλειοι σέ μιά καί μόνη ζωή; Ἡ λοιπόν θά ἀγνοοῦσε τήν ἀνθρώπινη ἀδυναμία, ἢ δέν εἶχε ἰδέα γιά τό μεγαλεῖο τοῦ Θεοῦ. Ἄν δέν εἶχε προσβλέψει στή μετενσάρκωση, αὐτή ἢ ἐντολή θά ἦταν ἀκατανόητη. Μέ τή μετενσάρκωση ὅλα εἶναι δυνατά καί κατανοητά. Ἦν ὁ Ἰησοῦς ζήτησε τήν τελειότητα ἀπό τούς ἀνθρώπους, εἶναι ἀκριβῶς γιατί ἤξερε ὅτι ἡ τελειότητα εἶναι ὁ νόμος ὀλόκληρου τοῦ σύμπαντος... τό πέρασμα ἀπό τήν εἰκόνα στήν ὁμοίωση, ὑπονοεῖ τή μετενσάρκωση»²⁴.

Ἡ μετενσάρκωση θά συνετελέσει, ἀκόμη, ὥστε στό μέλλον νά μή ὑπάρχουν «μάρτυρες». Διότι «Οἱ μάρτυρες ἔδωσαν αὐτά πού ἔπρεπε καί ἐκπλήρωσαν τήν ἀποστολή τους... ἂν ὑπέστησαν τά μαρτύρια, ἦταν προπαντός γιά νά ἐξοφλήσουν πιό γρήγορα τά χρέη τους, τίς παραβάσεις πού ἔκαναν στό παρελθόν»²⁵. Θά «πληρώσουν» δηλαδή ἐκεῖνο πού χαρακτηρίζεται στόν ἀποκρυφισμό καί τόν ἰνδουισμό ὡς «κάρμα».

Ἡ τελειότητα, λοιπόν, τοῦ ἀνθρώπου δέν ἐπιτυγχάνεται κατά μίμηση καί κατά χάρη τοῦ Χριστοῦ, ἀλλά μέσω πολλῶν μετενσαρκώσεων, κατά τίς ὁποῖες ὁ ἄνθρωπος μέ τίς δικές του καί μόνο δυνάμεις φθάνει ἀπό τό «κατ' εἰκόνα» στό «καθ' ὁμοίωσιν».

Παράδειγμα 4ο: «Ὁ τρώγων μου τήν σάρκα καί πίνων μου τό αἷμα ἔχει ζωήν αἰώνιον» (Ἰω. στ' 54).

Ἐδῶ, τό βασικό καί σωτήριο Μυστήριο τῆς Θείας Εὐχαριστίας εὐτελίζεται σέ συμβολισμό τῶν δύο συμπαντικῶν ἀρχῶν ἀρσενικοῦ καί θηλυκοῦ ἢ γιά νά μιλήσουμε μέ ἄλλους ἀποκρυφιστικούς ὄρους, τοῦ γιάν καί τοῦ γίνγκ, γιά νά καταλήξει σέ σύμβολο τοῦ ἡλίου.

«Τό ψωμί καί τό κρασί», λέει ὁ Αἰβανχώφ, «παρουσιάζονται σάν τή σάρκα καί τό αἷμα τοῦ Χριστοῦ, καί εἶναι σύμβολα πού ξαναβρίσκουμε σέ ὅλες τῆς Μυήσεις». Τά λόγια αὐτά σημαίνουν: «Ἄν φᾶτε τή φωτιά πού βγαίνει ἀπό ἐμένα, καί πού εἶναι ἡ ἀγάπη, ἂν πιεῖτε τό φῶς, πού εἶναι ἡ σοφία, θά ἔχετε ζωή αἰώνια... Ἡ σάρκα καί τό αἷμα, ἢ φωτιά καί τό νερό, εἶναι τά ἴδια σύμβολα ἀλλά σέ διαφορετικά ἐπίπεδα, τῶν δύο αὐτῶν ἀρχῶν, ἀρσενικῆς καί θηλυκῆς, πού ὁ Μελχισεδέκ ἀποκάλυψε στόν Ἀβραάμ ὅταν τοῦ ἔδωσε τό ψωμί καί τό κρασί...διά

²⁴ Αὐτόθι, σσ. 62-64.

²⁵ Ο. Μ. Αἰβανχον, Ἡ ἀγνωστη διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ, σ. 153.

μέσου αὐτῶν ὁ ἱερέας τοῦ ὑψίστου ἔφερε στὸν Ἀβραάμ μιὰ θαυμάσια μυσταγωγικὴ γνώση πάνω στίς δύο ἀρχές ἀρσενικὴ καὶ θηλυκὴ... Τὸ ψωμί καὶ τὸ κρασί εἶναι δύο ἡλιακά σύμβολα γιατί ἀντιπροσωπεύουν δύο ιδιότητες τοῦ ἡλίου: τὸ φῶς του καὶ τὴ θερμότητά του ποὺ δημιουργοῦν τὴ ζωὴ. Ἡ θερμότητά του εἶναι ἡ ἀγάπη καὶ τὸ φῶς του εἶναι ἡ σοφία. Λοιπόν, ὁ Ἰησοῦς ἤθελε νὰ πεῖ: “Ἄν φᾶτε τὴ σάρκα μου -τὴ σοφία- καὶ ἂν πιεῖτε τὸ αἷμα μου -τὴν ἀγάπη- θὰ ἔχετε τὴν αἰώνια ζωὴ”». Καὶ καταλήγει: «Ἡ θρησκεία τοῦ μέλλοντος θὰ εἶναι ἡ ἡλιακὴ θρησκεία γιατί, διαμέσου τοῦ ἡλίου, κάθε μέρα μπορεῖ κανεὶς νὰ κοινωνεῖ μὲ τὴ Θεότητα, νὰ τρώει τὴ σάρκα καὶ νὰ πίνει τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ»²⁶.

Σέ ἀπολύτως ἀντιχριστιανικὸ καὶ βλάσφημο πλαίσιο τοποθετεῖται καὶ ἡ περὶ τῆς Θείας Εὐχαριστίας ἐκδοχὴ τοῦ ἐσωτεριστῆ Δ. Δώριζα. Ἐφ’ ὅσον ὁ ἀτομικὸς Ἐαυτὸς ταυτίζεται μὲ τὸν Ἄπειρο κοσμικὸ Ἐαυτό, καὶ ἐφ’ ὅσον ὁ «Χριστός» εἶναι κατάσταση καὶ ὄχι ἓνα καὶ μοναδικὸ ἱστορικὸ πρόσωπο, οἱ λόγοι τῆς συστάσεως τοῦ μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας μποροῦν νὰ προφερθοῦν ἀπὸ τὸν κάθε «Ἄνθρωπο Ἐαυτό» καὶ πολὺ περισσότερο ἀπὸ τὸν «δάσκαλο Ἐαυτό» («μεσσία») τῆς ομάδας. Διακηρύσσει ὁ «δάσκαλος Ἰωάννης» Δ. Δώριζας: «Εὐλογῶ τὸ περιεχόμενον τοῦ Ποτηρίου αὐτοῦ, μὲ τὴν Εὐλογία ποὺ πηγάζει ἀπὸ τὸ Ὅλο...». «Λάβε καὶ φάγε τὸν Ἐαυτό σου, Ἄνθρωπε. Γέμισε ἀπὸ τὸ Φῶς καὶ τὴν Εὐλογία. Γέμισε ἀπὸ τὴ Χάρη. Γίνε ἡ Χάρη, γιατί τὸ Ποτήρι αὐτό καὶ τὸ περιεχόμενό του εἶναι ἡ ἀνακυκλούμενη Χάρη τῆς Μορφῆς καὶ τοῦ Ἀμόρφου, τῆς Τριαδικῆς Θεότητας. Εἶναι ἡ ἀνακυκλούμενη Μετουσίωση, ἡ ἀνεξάντλητη Παντοδυναμία τῆς Ζωῆς καὶ τῆς Ἀνάστασης»²⁷. Σέ ἄλλο κείμενο ἐπαναλαμβάνει: «Ὡς Ἄνθρωπος - Λόγος - Μητέρα, εἰσέρχομαι στὸ Ποτήρι αὐτό. Ἐνοποιῶ μὲ τὸ Σῶμα καὶ τὸ Αἷμα μου τὰ ὑλικά τῆς γῆς. αθιστῶ τὸν ἄρτο Σῶμα Μου καὶ τὸν οἶνο Αἷμα Μου. Δηλαδή, προσφέρομαι, τεμαχίζομαι χωρὶς ν’ ἀναλώνομαι, χωρὶς νὰ διασπῶμαι, σ’ ἐσένα Ἄνθρωπε, γιὰ νὰ σέ συντονίσω μὲ τὴν ἐκδηλωμένη καὶ τὴν ἀνεκδήλωτη Δημιουργία, μὲ τὴν Ἀγάπη, μὲ τὸ Ἄπειρο Φῶς. Εἰσέρχομαι ἐντός σου μὲ τὴν οἰνωσία αὐτῆ, ὡς Ὀλότητα καὶ ὡς μηδέν, ὡς Ἄπειρο καὶ ὡς ἐλάχιστο, ὡς Μορφὴ καὶ ὡς ἄμορφο... Λάβε καὶ φάγε τὴν Ἐνότητα, τὴν Ἀπειρότητα τῶν παλμῶν. Ζῆσε τὴν Πανταχοῦ Παρουσία. Ἐνώσου μὲ τὸ τεμάχιο τοῦ ἄρτου καὶ μὲ τὸ μέρος τοῦ οἴνου καὶ δι’ αὐτῆς τῆς Ἐνώσεως ζῆσε ὡς μορφὴ καὶ ὡς ψυχοπνευματικὴ ὑπόσταση μέσα στὰ πάντα»²⁸. Τὰ ἴδια περιέργα καὶ δυσνόητα ἐπαναλαμβάνει σέ ἄλλο βιβλίό του: “Λάβετε, φάγετε, τὸν Ἐαυτό σας εἰς Θυσίαν, ὅπως ἡ μετάληψη αὐτῆ καταστεῖ δημιουργικὴ Θυσία, διηνεκῆς, εἰς τὸ Ἄπειρο τῆς Τελειότητος, τῆς ἐκδηλούμενης ὅλες τίς ὥρες τοῦ γῆϊνου χρόνου, ἀλλὰ καὶ πέρα ἀπὸ τὸ χρόνο καὶ τὸ χῶρο, πέρα ἀπὸ τὴ μορφὴ, μέσα στὸ Ἄπειρο τῶν δημιουργημένων καὶ ἀδημιούργητων ὁσμων»²⁹.

²⁶Αὐτόθι, σσ. 138-141.

²⁷Δ. Δώριζα, Φώτιση, κεφ. 30, σσ. 113, 137.

²⁸Αὐτόθι, σ. 256. Βλ. τοῦ ἰδίου, Προσκλητήριο θέωσης, σσ. 297, 298.

²⁹Τοῦ ἰδίου, Προσκλητήριο θέωσης, κεφ. 32, Θύομαι ὡς θεοῦμενος Ἄνθρωπος, σ. 299.

Ἡ σύσταση, λοιπόν, τῆς Θείας Εὐχαριστίας δέν ἔγινε ἀπό τόν Ἰησοῦ Χριστό «τῆ νυκτί ἣ παρεδίδετο», οὔτε χαρίζει «ἄφεσιν ἀμαρτιῶν καί ζωὴν αἰώνιον». Τελεῖται γιὰ νά «συντονίσει» τόν «ἐκδηλωμένο» «ἀνθρωποθεό» μέ τόν ὁμοούσιό του «ἀνεκδήλωτο» συμπαντικό «θεό».

Παράδειγμα 5ο: «*Τό θαῦμα τῶν δύο ἰχθύων καί τῶν πέντε ἄρτων*» (Ματθ. ιδ' 17).

«Πολλοί ἐσωτεριστές», γράφει ὁ Αἰβάνχωφ, «ἔχουν συζητήσει αὐτό τό θαῦμα καί προσπάθησαν νά τό ἐξηγήσουν λέγοντας ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἐπικαλέσθηκε τίς ἀποκρυφιστικές δυνάμεις γιὰ νά πολλαπλασιάσει τά ψωμιά καί τά ψάρια. Ὅμως ἐγώ σήμερα θά σᾶς ἐξηγήσω αὐτό τό ἐδάφιο ἀπό μιά ἐξ ὀλοκλήρου διαφορετική ἄποψη καί θά δεῖτε, ὅταν τό κάνω, ὅτι αὐτό περιέχει μερικές ἀπό τίς οὐσιώδεις ἀλήθειες τῆς πνευματικῆς ἐπιστήμης... ἡ Χριστιανική θρησκεία εὐρίσκεται κάτω ἀπό τήν ἐπιρροή τοῦ ἀστερισμοῦ τῶν Ἰχθύων καί τοῦ ἀπέναντί του, τοῦ ἀστερισμοῦ τῆς Παρθένου... Τά Εὐαγγέλια περιέχουν πολλές ἀναφορές σ' αὐτά τά δύο σύμβολα: τούς Ἰχθεῖς καί τήν Παρθένο... Ὁ Ἑρμῆς ὁ ὁποῖος κυβερνᾷ τήν Παρθένο, εἶναι τό ἀγόρι πού ἔφερε τά ψάρια καί τά ψωμιά μέ τά ὁποῖα τράφηκε τό πλῆθος. αἱ τό πλῆθος εἶναι ὅλα αὐτά τά ἑκατομμύρια τῶν κυττάρων μέ τά ὁποῖα εἶναι κατασκευασμένο τό φυσικό μας σῶμα καί τά ὁποῖα τρέφονται κάθε μέρα ἀπό τά 2 ψάρια καί τά 5 ψωμιά τοῦ ἡλιακοῦ πλέγματος». «Ἡ ἀφήγηση εἶναι συμβολική: Δέν πρέπει νά ἐκληφθεῖ κυριολεκτικά": Συμπέρασμα: "Ἡ ἀφήγηση τῶν Εὐαγγελίων γιὰ τόν πολλαπλασιασμό τῶν ψωμιῶν καί τῶν ψαριῶν δέν ἀφορᾷ στήν πραγματικότητα τό ὑλικό ψωμί καί τό ὑλικό ψάρι»³⁰.

Μέ τό κείμενο αὐτό ὁ Χριστιανισμός συνδέεται μέ τά ζώδια καί τήν ἀστρολογία, σέ συνάρτηση μέ τήν ἀποκρυφιστική ἀντίληψη περί τῶν ἀστρολογικῶν ἐποχῶν καί τῶν ζωδιακῶν κύκλων, κατά τήν ὁποία ὁ Χριστιανισμός ταυτίζεται μέ τόν ζωδιακό κύκλο τῶν «Ἰχθύων», τοῦ ὁποίου «Χριστός» εἶναι ὁ Ἰησοῦς. Δέν πρέπει, ἄλλωστε, νά ξεχνᾶμε ὅτι, κατά τόν Αἰβανχῶφ, «ὁ Ἰησοῦς γεννήθηκε ὅταν τό ἐαρινό σημεῖο ἔμπαινε στόν ἀστερισμό τῶν Ἰχθύων. Ἡ χριστιανική λοιπόν ἐποχή τοποθετεῖται ὑπό τήν ἐπιρροή τῶν Ἰχθύων καί τοῦ ἀντικρυνοῦ ἀστερισμοῦ, τῆς Παρθένου. Ὁ Ἰησοῦς γεννήθηκε ἀπό τήν Παρθένο καί αὐτός ὁ ἴδιος ἀντιπροσωπεύει τούς Ἰχθεῖς»³¹.

Στόν νέο ζωδιακό κύκλο τῆς «ἐποχῆς τοῦ Ὑδροχόου» θά κυριαρχεῖ, βεβαίως, ἕνας ἄλλος «Χριστός». Καί τέτοιοι «Χριστοί» ὑπῆρξαν καί ὑπάρχουν ἀρκετοί στίς μέρες μας, ἄλλοι μακαρίτες ἤδη καί ἄλλοι ἐν ζωῆ.

Παράδειγμα 6ο: «*Ὅσα ἂν δήσητε ἐπί τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένα ἐν τῷ οὐρανῷ*» (Ματθ. ι' 18)

³⁰Ο. Μ. Aivanhoh, *Ἡ Πνευματική Αλχημεία, Τό θαῦμα τῶν δύο ἰχθύων καί τῶν πέντε ἄρτων*, σσ. 75, 77, 83, 86, 87.

³¹Αὐτόθι, *Τά πόδια καί τό ἡλιακό πλέγμα*, σ. 92.

Ἐδῶ τίθεται ἀπό τόν Αἰβανχώφ τό θέμα τῆς ἀφέσεως τῶν ἀμαρτιῶν, οὐδεμία ὁμως ἀπάντηση δίδεται σ' αὐτό. Ἄλλωστε, καί γιά τόν Ἑσωτερισμό, ὅπως καί γιά κάθε «νεοεποχίτικη» ομάδα, δέν τίθεται θέμα ἀμαρτίας καί ἄρα μετανοίας καί συγγνώμης. Ὁ καθένας δίδει λόγο γιά τίς πράξεις του μόνο στόν Ἐαυτό του. Δέν ὑπάρχει Θεός, ὡς πρόσωπο, ἐνώπιον τοῦ ὁποῖου νά ἀμαρτήσῃ ὁ ἄνθρωπος καί πρὸς τόν ὁποῖο νά δώσει λόγο ἢ ἀπό τόν ὁποῖο νά ζητήσῃ συγγνώμη. Γι' αὐτό καί, ὅπως τονίζεται σέ ἀποκρυφιστικό περιοδικό, «*Αὐτό πού στόν κῆπο τῆς Ἐδέμ ἀποκαλέστηκε ἀμάρτημα, ἦταν ἡ ἐπιθυμία γιά συνειδητή ἐμπειρία, ἡ ἐπιθυμία γιά γνώση τῶν δυνάμεων, συγχρόνως δέ ἡ ταύτιση καί ἡ προσκόλληση στήν ὑλική ὄψη τῆς ὑπαρξης*»³². Τό ἐρώτημα πού τίθεται στήν ἐρμηνεία τοῦ χωρίου αὐτοῦ, κατά τόν Αἰβανχώφ, εἶναι: «*Γιατί αὐτή ἡ ἀναλογία μεταξύ τοῦ Οὐρανοῦ καί τῆς Γῆς;*». Καί ἡ ἀπάντηση ἀκατανόητη: «*Ὁ Οὐρανός καί ἡ Γῆ ἀντιπροσωπεύουν πάντοτε τίς δύο ἀρχές, τήν ἀρσενική καί τήν θηλυκή ἀρχή πού ἐργάζονται στόν κόσμο, τούς δύο πόλους, τόν θετικό καί τόν ἀρνητικό πού ξαναβρίσκουμε σ' ὅλα τά φαινόμενα τῆς Φύσης καί τῆς ζωῆς. Μεταξύ αὐτῶν τῶν δύο πόλων γίνεται πάντοτε μιά διαρκῆς ἀνταλλαγή, μιά κυκλοφορία δυνάμεων*»³³.

Ἡ ἐντολή τοῦ Κυρίου γιά τήν ἄφεση τῶν ἀμαρτιῶν μετατρέπεται ἐδῶ σέ ἓνα μαγικό τρόπο ἀνταλλαγῆς συμπαντικῶν δυνάμεων.

Παράδειγμα 7ο: «*Οὐ γάρ εἰσὶ δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τό ἐμόν ὄνομα, ἐκεῖ εἶμι ἐν μέσῳ αὐτῶν*» (Ματθ. ιη' 20).

Οἱ λόγοι αὐτοί τοῦ Κυρίου δέν πρέπει νά ἐκληφθοῦν κατά γράμμα. Ὁ Χριστός, λέει ὁ Αἰβανχώφ, «δέν ἐννοοῦσε δύο ἢ τρεῖς ἀνθρώπους», ἀλλά ὅτι «ἐκεῖ πού εἶναι τό φῶς τῆς νόησης, ἡ καλωσύνη τῆς καρδιάς καί ἡ δράση τῆς θέλησης, Ἐγώ, εἶμαι ἐκεῖ... Ὑποθέσατε ὅτι βρίσκεσθε μόνος σέ μιά ἔρημο, ὁ Χριστός δέν θά μπορούσε νά εἶναι μαζί σας ἀφοῦ εἴσθε μόνος καί ὄχι δύο ἢ τρεῖς;... Δύο ἢ τρεῖς, εἶναι ἡ νόηση, ἡ καρδιά καί ἡ θέληση. Ἄν ἀντιλαμβάνεσθε τά πράγματα κατ' αὐτό τόν τρόπο, εἴτε εἴσθε μόνος ἢ μέ ἑκατόν ἄτομα, ὁ Χριστός θά εἶναι μαζί σας... Ὁ Ἰησοῦς ἤθελε λοιπόν νά πεῖ: «*Παντοῦ, ὅπου ὑπάρχουν ἡ ἀγάπη, ἡ σοφία καί ἡ ἀλήθεια, Ἐγώ εἶμαι μεταξύ τους*»³⁴.

Ὁ Αἰβανχώφ ἀποκρύπτει στό σημεῖο αὐτό τό γεγονός ὅτι οἱ λόγοι αὐτοί τοῦ Κυρίου εἶναι τό ἐπιστέγασμα τῆς διδασκαλίας Του πρὸς τούς μαθητές Του γιά τό τί πρέπει νά κάνεις «*ἐάν ἀμαρτήσῃ εἰς σέ ὁ ἀδελφός σου*» (Ματθ. ιηϞ 15).

³²Βιολ. Παυλέα, ἐνθ. ἀνωτ., σ. 35.

³³Ο. Μ. Αἰβανχον, *Ἡ Πνευματικὴ Ἀλχημεία, Γαλβανοπλαστική*, σ. 137.

³⁴Αὐτόθι, σ. 144.

Παράδειγμα 8ο: «Ο πιστεύων εἰς ἐμέ, τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ κακεῖνος ποιήσει καὶ μείζονα τούτων ποιήσει» (Ἰω. ιδ' 12).

«Αὐτὰ τὰ λόγια εἰπωμένα 2000 χρόνια πρὶν, ἀπὸ τὸν Ἄνθρωπο τῆς Ναζαρέτ», λέει ὁ Αἰβανχώφ, «κρύβουν μέσα τους τὴν ἀπάντηση γιὰ τὴ φύση καὶ τὸν σκοπὸ τῆς ἀνθρώπινης ὑπαρξης. Μὲ αὐτὸν τὸν ἐκστομισμένο Λόγο, ὁ Ἰησοῦς θὰ ἀποκαλύψει πὼς κάθε ἄνθρωπος εἶναι ἐν δυνάμει Χριστός, φανερώνοντας τὴν Υἱότητα-Χριστότητα, ὡς ιδιότητα τῆς ψυχῆς μας, καὶ πὼς τὰ ἔργα τοῦ Υἱοῦ εἶναι τὰ ἔργα τῆς Χριστικῆς Δύναμης πού ἐνυπάρχει μέσα μας... τὰ λόγια (αὐτὰ) ἀπευθύνονται στὴν Χριστικὴ μας δυνατότητα, τὴ θεϊκὴ τρισυπόστατη φύση μας τὴν ὁποία πρέπει νὰ ἐκδηλώσουμε ἀφοῦ πρῶτα ἀναγνωρίσουμε. Ὁ σκοπὸς τοῦ Ἰησοῦ ἦταν νὰ μᾶς ἀποκαλύψει ἡν ὑπαρξη τοῦ Χριστικοῦ ἑαυτοῦ μας, καὶ νὰ ἀφυπνίσει τὸν Ἄνθρωπο ὡς πρὸς τὰ περιεχόμενα τῆς οὐσίας του, δηλαδή γιὰ νὰ μᾶς θυμίσει ὅτι “ΘΕΟΙ ΕΣΤΕ”»³⁵.

Δέν εἶναι, λοιπόν, ἡ πίστη στὸν Χριστό, πού θὰ ἐνεργήσει θαυμαστά ἔργα μέσα ἀπὸ ἁγίους ἀνθρώπους. Εἶναι ἡ «Υἱότητα-Χριστότητα» κάθε ἀνθρώπου, πού τὰ ἐνεργεῖ. Δέν ἐνεργεῖ ὁ Θεὸς μέσῳ τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ ἐνεργεῖ μόνος του ὁ «Ἀνθρωποθεός» μέ τὴ δική του «χριστικὴ δύναμη».

Στὸ κείμενο αὐτὸ γίνεται φανερὴ ἡ περὶ «Χριστοῦ» ἀντίληψη τοῦ Ἑσωτερισμοῦ. Ὁ Χριστός δέν εἶναι ὁ μονογενὴς Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος εἰσηλθε ἅπαξ στὴν ἀνθρώπινη ἱστορία γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ κόσμου. Εἶναι μία «χριστικὴ κατάσταση», μία δυνατότητα γιὰ ὅλους, τὴν ὁποία θὰ «ἐκδηλώσουμε ἀφοῦ γνωρίσουμε».

Παράδειγμα 9ο: «Τὸ ἄστρο τῆς Βηθλεέμ» (Ματθ. β' 2).

Τὸ Ἄστρο τῆς Βηθλεέμ, κατὰ τὸν ἐσωτεριστὴ Ν. Μαργιωρῆ, δέν ἦταν ἓνα ἔκτακτο θεϊκὸ ἢ ὑπερφυσικὸ σημεῖο τῆς Παρουσίας τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. Δέν ἦταν, ἔστω, ἓνα ἔκτακτο φυσικὸ φαινόμενο, πού συνόδευε τὴ Γέννηση τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἦταν μιά «ὀπή», μιά «τρύπα», τὴν ὁποία ἐδημιούργησε πάνω στὴ «θωράκιση τῆς διάστασής μας» (τῆς 12ης γήϊνης ἐσωδιάστασης) ἡ ἀκτινοβολία μιᾶς «θείας ἀκτίνας», πού τὴν διεπέρασε. Ἔτσι, τὸ Ἄστρο τῆς Βηθλεέμ «εἶναι ἓνα ΕΣΩΦΑΙΝΟΜΕΝΟ».

Ἄς ἀφήσουμε ὁμως τὸν ἴδιο νὰ μᾶς διηγηθεῖ τὴν ἐμφάνιση τοῦ Ἄστρου τῆς Βηθλεέμ. «Ἔχουμε μπροστὰ μας...», λέει ὁ Αἰβανχώφ, «ἓνα ἀπὸ τὰ ἄπειρα ἐσωτερικὰ φαινόμενα καὶ ὄχι ἓνα ἐξωτερικὸ φαινόμενο τῆς φύσης ἢ τῆς τέχνης. Πρέπει μέ λίγα λόγια νὰ πληροφορηθεῖτε, ὅτι ὁ ἐσωτερισμὸς διακηρύττει, ὅτι ἐκτὸς ἀπὸ τὴ δική μας φυσικὴ διάσταση ὑπάρχουν ἄλλες 12 ἀνάμεσα στὴ δική μας καὶ τῆς Πηγῆς τῶν ὁσμῶν, τῆς ἑδρας τοῦ αἰωνίου καὶ τοῦ Αἰδίου Πατέρα. ἄθε διάσταση εἶναι ἐκ τῶν πραγμάτων ἀπρόσβλητη στίς ἐπισκέψεις ὄντων, πού δέν παλμοδοτοῦνται μέ τὴ δική μας χαρακτηριστικὴ παλμοδόνηση, τὴν εἰσπνοή καὶ

³⁵Βιολ. Παυλέα, ἐνθ. ἀνωτ., σ. 34.

έκπνοή απλά θά λέγαμε, τίς σφύξεις καί τίς ὤσεις τοῦ τύπου της... Ὅταν λοιπόν κατέβαινε Ὁ ΛΟΓΟΣ ἀπό τό ἀπύθμενο ἐσωβάθος τῶν δώδεκα ἐσωδιαστάσεων νά φθάσει στήν ἐσχατῆ δική μας ἐξωδιάσταση τήν φυσική "ΕΙΧΑΝ ΑΝΟΙΧΘΕΙ ΟΙ ΟΥΡΑΝΟΙ" ἀπό τήν ἀνεπανάληπτη ἀκτινοβολία Του καί εἶχαν σχηματίσει στήν ἔξοδό τους στή φυσική διάστασή μας, μιά ὀπή, ἓνα αἰφνίδιο καί ἀπόκοσμο ἄνοιγμα ἀπό τήν ἐσωτερική διάσταση ἀπ' αὐτή πού προερχόταν τόσο φωτεινό καί τόσο μεγαλειώδες, πού ἔγινε ἀντιληπτό ἀπό τούς Μάγους τῆς Περσίας, οἱ ὁποῖοι γνῶστες τῶν ἐσωτερικῶν ἀληθειῶν, σάν Μάγοι πού ἦταν, δηλαδή σοφοί, κατάλαβαν τήν ἔλευση τοῦ Μεσσία, τοῦ Θεανθρώπου. Ὅπως σάν σπάζει ἓνα ὁποιοδήποτε χαρτί σχηματίζει ἡ διάτρησή του τήν ὥρα τοῦ τεντώματος τό πέρασμα μιᾶς δύναμης καί ἀφήνει στό μέρος πού τρύπησε τό χαρτί ἓνα σχῆμα πού μοιάζει μέ ἀστέρι, κατά τόν ἴδιο τρόπο μιά ἀκτινοβολία τῆς κατερχόμενης θείας ἀκτίνας, διαπέρασε τή θωράκιση τῆς διάστασής μας, σάν χαρτί μᾶς ἄφησε ἴχνη τοῦ περάσματός της, δίνοντας στήν τρισδιάστασή μας τό σχῆμα πού ἔπαιρναν ἀπό τό σπάσιμο οἱ θεϊκές ἀκτίνες καί πού στό κόσμο μας πῆραν τό ὄνομα ΑΣΤΡΟ ΛΑΜΠΡΟ»³⁶.

Παράδειγμα 10ο: «*Ἀμήν λέγω σοι, σήμερον μετ' ἐμοῦ ἔση ἐν τῷ παραδείσῳ*» (Ιωάν. κγ' 43).

Κατά τόν Αἰβανχώφ, οἱ λόγοι τοῦ Ἐσταυρωμένου Ἰησοῦ πρὸς τόν ληστή ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ, δέν ἦταν ἡ ἀπάντησή Του στήν ἐκπεφρασμένη μετάνοια τοῦ ληστή καί ἡ ἐγγύηση γιά τήν εἴσοδό του στή Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν. Σύμφωνα μέ τήν περί μετενσαρκώσεως διδασκαλία τοῦ Αἰβανχώφ, ἦταν τό ἀναγκαῖο ἀποτέλεσμα τοῦ «φυσικοῦ νόμου» τοῦ «κάρμα» του καί τῶν προηγούμενων ἐνσαρκώσεών του: «Ἄν ὁ Χριστός εἶπε στό δεύτερο ληστή ὅτι θά εἶναι μαζί του στό Παράδεισο, γράφει, εἶναι γιατί σέ ἄλλες ἐνσαρκώσεις αὐτός ὁ ἄνθρωπος εἶχε κάνει καλές πράξεις. Λοιπόν, σύμφωνα μέ τό νόμο τῆς δικαιοσύνης, παρά τό ἔγκλημά του, ἔπρεπε νά ἀνταμοι(ει)φθεῖ γιά τίς καλές του πράξεις. Ὁ ἄνθρωπος δέν περνᾷ ἀκαριαῖα ἀπό τό κακό στό καλό, δέν μπορεῖ νά κάνει τό καλό ἂν δέν φέρεי μέσα του ἓνα στοιχεῖο τοῦ καλοῦ. Ἄν μερικά δευτερόλεπτα μετανοίας ἀρκοῦσαν γιά νά ἀνοίξουν οἱ πόρτες τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, πῶς συμβαίνει τότε, ὥστε οἱ τόσοι ἁμαρτωλοὶ πού πρόφεραν λόγια μετανοίας νά εἶναι ἀκόμα στή κόλαση. Ἡ ἀπάντηση τοῦ Ἰησοῦ ἀποδεικνύει τήν ἀποτελεσματικότητα τῆς μετανοίας, ὅμως αὐτή δέν ἐπιτρέπει νά ἐξιλεωθεῖ κανεὶς ἐντελῶς ἀπό τίς ἁμαρτίες τοῦ παρελθόντος. Ὁ δεύτερος ληστής μπόρεσε καί μπῆκε στή Βασιλεία τοῦ Θεοῦ μέ τόν Ἰησοῦ, ἀλλά γιά ἓνα χρονικό διάστημα μόνο, ἔπρεπε ὕστερα νά ξανάλθει στή γῆ γιά νά ἐξακολουθήσει νά διορθώνει τίς κακές του πράξεις»³⁷.

³⁶N. Μαργιωρή, «Τό Ἄστρο τῆς Βηθλεέμ», περιοδ. Ὁμακοεῖο, τ. 4, σσ. 11, 13.

³⁷Ο. Μ. Αἰβανηον, *Ἡ Πνευματικὴ Ἀλχημεία*, κεφ. Πραότητα καί Ταπεινότητα, σσ. 11-12.

³⁷Παρά Π. Τρεμπέλα, *Υπόμνημα εἰς τὰς ἐπιστολάς τῆς . Διαθήκης (Πρὸς Γαλάτας ἐπιστολή)*, τόμ Β', σ. 32.

Στό παράδειγμα αυτό διαπιστώνουμε τήν πλήρη ανατροπή τῆς περὶ μετανοίας διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καί τή βάνουση κακοποίηση τῆς Ἀγίας Γραφῆς.

Παράδειγμα 11ο: «*Zō dé ouk éti égw, zh̄ dé én émoí Xristós*» (Γαλ. β' 20).

Θά κλείσουμε μέ ἕνα, τελευταῖο, παράδειγμα ἀπό τίς ἐπιστολές τοῦ Ἀπ. Παύλου. Ὁ Ἀπόστολος, μετά ἀπό τούς σκληρούς πνευματικούς του ἀγῶνες, κατά τούς ὁποίους «*συσταυρώθηκε καί συναπέθανε*» μέ τόν Χριστό, καυχᾶται ὅτι ζεῖ πλέον κυριαρχούμενος ἀπό τόν ἴδιο τόν Χριστό. Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος Νύσσης ἐρμηνεύοντας τούς λόγους αὐτοῦ τοῦ Παύλου, γράφει: «*Οὕτως ἐναργῶς τόν Χριστόν μιμησάμενος ὡς ἐν ἐαυτῷ δεῖξαι τόν ἐαυτοῦ Δεσπότην μεμορφωμένον, διά τῆς ἀκριβεστάτης μιμήσεως μεταβληθέντος τοῦ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ εἶδους πρός τό πρωτότυπον, ὡς μηκέτι Παῦλον εἶναι δοκεῖν τόν ζῶντα τε καί φθεγγόμενον, ἀλλ' αὐτόν τόν Χριστόν ἐν αὐτῷ ζῆν*»³⁸. Κατά τή διδασκαλία αὐτή τοῦ Ἀγ. Γρηγορίου ὁ Παῦλος ταυτίζεται μέ τόν Χριστό, μιμούμενος Αὐτόν καί μεταβάλλοντας τό «εἶδος» τῆς ψυχῆς του σύμφωνα μέ τό θεῖο πρότυπο, χωρίς νά παύει ὁμως νά ὑπάρχει ὁ ἴδιος ὡς ἰδιαίτερο πρόσωπο.

Γιά τόν Ν. Μαργιωρή, ὁμως, ἔνωση τοῦ Ἀπ. Παύλου μέ τόν Χριστό σημαίνει ἐξαφάνιση καί ἀπορρόφηση τῆς δικῆς του προσωπικότητας. «*Πόσο ἐδῶ εἶναι ἡ ἔνωση μαζί του!!*», λέει, «*Δέν ὑπάρχει σάν ξέχωρο ἄτομο. Εἶναι μέσα στήν ΕΝΟΤΗΤΑ τῆς Δημιουργίας καί τοῦ Σύμπαντος ὅσμον. Ἡ ἀτομικότητά του, ἔχει ἐξαφανισθεῖ ἀπ' αὐτόν πού ζεῖ μέσα του, εἶναι ὁ ὑρίος του καί Θεός του, πού παραδόθηκε καί θανατώθηκε γι' αὐτόν*»³⁹.

Ὁ Παῦλος δέν εἶναι πλέον μιά ἐξαίσια ἀνθρώπινη ὑπαρξη, ἀπείρως διαφοροποιούμενη ἀπό τόν Θεῖον Λόγον ὡς κτίσμα πρός Κτίστη. Ἔχει «*συνενωθῆ*» καί «*συνταιριασθῆ*» μέ τά «*δονήματα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ*»⁴⁰. «*Εἶναι Οὐσία, ἀπ' τήν Οὐσία τοῦ Πατέρα, εἶναι ἀκτινοβολημένη λάμψη τοῦ Φωτός Του καί τοῦ Πυρός Του, εἶναι μία σπίθα ἀπό τή σπίθα Του καί ἕνα μονάχα ΤΡΙΜΜΑ ἀπό τήν Πανδημιουργική καί Πανεκδηλωτική καί Πανεμφανίσιμη Ὑπόστασή Του*»⁴¹. Δηλαδή ὁ Παῦλος, ζῶντας ἐν Χριστῷ, ἐκμηδενίστηκε, γιατί ὁ ἴδιος ἦταν κατ' οὐσίαν «*θεός*».

δ. Συμπέρασμα

Ἀπό τά ὡς ἄνω παραδείγματα γίνεται καταφανές ὅτι ὁ Ἑσωτερισμός διαστρεβλώνει καί παρερμηνεύει οὐσιαστικά καί συστηματικά τά χριστιανικά

³⁹Ν. Μαργιωρή, *Μυστικισμός - Χριστοκεντρικός καί Χριστοκρατικός Μυστικισμός*, σ. 139.

⁴⁰Αὐτόθι, σ. 135.

⁴¹Αὐτόθι, σ. 149.

γεγονότα καί κείμενα καί ανατρέπει τή Χριστιανική Αλήθεια, μέ τίς «νεοεποχίτικες» παρερμηνεύσεις τους. Μέ τόν τρόπο αυτό, προσπαθεῖ νά ἐμφανιστεῖ ὡς «Χριστιανικός Ἐσωτερισμός», διεκδικώντας, μάλιστα, μιά θέση κοντά ἢ μεταξύ τῶν μυστικῶν καί νηπτικῶν πατέρων καί τῶν ἐρμηνευτῶν τῆς Εὐαγγελικῆς Αλήθειας. Συχνά, στά ἐσωτεριστικά κείμενα συναντᾶμε ἀποσπάσματα καί λόγους τῶν νηπτικῶν πατέρων. Αὐτή εἶναι, ἄλλωστε, ἡ μέθοδος, ὄχι μόνο τοῦ Ἐσωτερισμοῦ, ἀλλά καί ὅλων τῶν παραθρησκευτικῶν ομάδων τῆς «Νέας Ἐποχῆς», μέ τήν ὁποία ἐπιδιώκουν -καί ἐνίοτε τό ἐπιτυγχάνουν- νά παραπλανήσουν καί νά παρασύρουν ἀστήρικτες ψυχές.

Γράφει ὁ Αἰβανχώφ: «Γιατί πρέπει νά σκοτώσετε ἕναν ἐχθρό πού ἔρχεται νά σᾶς σκοτώσει; Παραλύστε τον, θαμπώστε τον, κοιμίστε τον, ἀφαιρέστε του τή δυνατότητα νά βλάψει...Ἡ χριστιανοσύνη θά μπερδεύεται αἰώνια ὅσο δέ θά ἔχει καταλάβει πῶς νά ἐργάζεται κανείς μέ τά θεϊκά μέσα. Αἱ ἄλλωστε, ἀφοῦ δέ δίνει καμιά ἀξία στόν ἥλιο στήν πνευματική ζωή, αὐτό δείχνει ὅτι δέν ἔχει ἀκόμα βρεῖ ἀρκετά μέσα γιά νά νικήσει τό κακό»⁴².

Ὁ μακαριστός π. Ἀντώνιος Ἀλεβιζόπουλος ὑπογραμμίζει ὅτι «Ἡ Ἁγία Γραφή δέν ἀπευθύνεται σέ ἄτομα πού εἶναι διασκορπισμένα, ἀλλά στούς χριστιανούς πού συγκροτοῦν τό ἕνα Σῶμα τοῦ Χριστοῦ... Μέσα στήν Ἐκκλησία ἡ ἁγία Γραφή παραμένει αἰώνιος λόγος τοῦ Θεοῦ, πού ἀναγεννᾷ καί σώζει»⁴³.

Ἡ Ἐκκλησία, λοιπόν, εἶναι ὁ μόνος θεόπνευστος καί γνήσιος ἐρμηνευτής τῆς Αλήθειας, «στῦλος καί ἐδρέωμα τῆς ἀληθείας» (Αῤ Τιμοθ. γῤ 15), διότι τό ἐνεργοῦν ἐν Αὐτῇ Ἅγιον Πνεῦμα τήν καθοδηγεῖ «εἰς πᾶσαν τήν ἀλήθειαν» (Ἰω. ιστῤ 13).

Ἐκτός τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ἐρμηνεία τῶν θεόπνευστων κειμένων τῆς Ἁγίας Γραφῆς γίνεται αὐτονομημένα καί αὐθαίρετα, χωρίς τήν καθοδήγηση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὅπως στόν Ἐσωτερισμό, ἀπό ἀνθρώπους «ἀμαθεῖς καί ἀστήρικτους», οἱ ὁποῖοι διαστρεβλώνουν τήν Αλήθεια, γι' αὐτό ὁδηγοῦνται «πρός ἴδιαν αὐτῶν ἀπώλειαν» (Βῤ 16-17).

⁴²Ο.Μ. Αἰβανχώφ, Ἡ ἀγνωστη διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ, σσ. 175-176.

⁴³π. Ἀντ. Ἀλεβιζοπούλου, Ἡ Ὁρθοδοξία μας, σ. 282.